

معرفی گونه های قارچ خوراکی و داروئی جنس *Cantharellus* در جنگلهای استان مازندران

علی برهانی^۱، سعید علی موسی زاده^۲، سیف ا. خورنکه^۲، محمود ذکائی^۲
۱- عضو هیات علمی ۲- کارشناسان ایستگاه تحقیقات جنگل و مرتع پاستند - بهشهر ۳- عضو هیات علمی دانشگاه
فردوسی مشهد

امروزه قارچهای خوراکی بعنوان غذائی سالم با کالری پایین و پروتئین بالا و سرشار از کیتین، آهن، مس، فیبر، اسیدهای آمینه و مواد معدنی مورد توجه اغلب مردم هستند. جنگلهای شمال کشور بدلیل شرایط خاص خود رویشگاه تعداد بیشماری از این گونه های با ارزش طبیعی است که فقط تعدادی معدودی از آنها برای روستائیان و جنگل نشینان شناخته شده اند و مورد استفاده قرار می گیرند. ولی بسیاری از این گونه ها ناشناخته بوده و نیاز به شناسایی و معرفی دارند. در این راستا طرح جمع آوری و شناسایی قارچ های ماکروسکوپی از سال ۱۳۷۷ در جنگلهای استان مازندران به اجرا در آمد و از بین نمونه های جمع آوری شده تعداد بسیار زیادی گونه های خوراکی و یا با خاصیت دارویی شناسایی شدند، که در این مقاله دو گونه از خوش خوراکترین قارچهای خوراکی وحشی که دارای خواص دارویی نیز می باشند معرفی می گردند 1- *Cantharellus cibarius* این قارچ معروفترین قارچ خوراکی در بین روستائیان جنگل نشین استان مازندران می باشد، که هر ساله مقادیر بسیار زیادی از آن توسط روستائیان برداشت و در بازارهای محلی به فروش می رسد. بدلیل دارا بودن بازیدیو کارپ زرد طلایی رنگ بسیار زیبا و جذاب، در گویش مازندرانی به زرد کبچا (بمعنی دختر زرد) معروف است. قسمت خوراکی قارچ شامل کلاهکی به پهنای ۳-۱۰ سانتیمتر و ساقه ای به ارتفاع ۳-۷ سانتیمتر است. اسپوره های قارچ برنگ زرد کمرنگ بیضوی اندازه آن ۷-۹×۴-۶ میکرون می باشد. قارچ دارای بوی زرد آلو و در طول فصول تابستان و پاییز هر گاه که شرایط مناسب باشد در زیر درختان بلوط، ممرز، راش و سورنی برگان بصورت اکتومیکوریز می روید. ۲. *C. infundibuliformis* این گونه اگرچه مانند گونه قبلی خوراکی می باشد ولی در بین روستائیان بعنوان یک گونه خوراکی شناخته شده نیست. کلاهک در این گونه برنگ قهوه ای متمایل خاکستری تیره به پهنای ۱/۵ - ۶ سانتیمتر و ارتفاع ساقه ۳-۸ سانتیمتر، اسپوره های قارچ زرد رنگ بیضوی به اندازه ۷-۹

۴۰۸ / چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴

۱۰×۶-۸ میکرون می باشد. این قارچ دارای بوی معطر خفیف است، و در اواخر تابستان تا پائیز می روید. این قارچ نیز بصورت اکتومیکوریز در زیر درختان بلوط، آزاد، و درختچه های ازگیل می روید. در منابع علمی برای قارچهای جنس *Cantharellus* خواص دارویی بسیار زیادی نظیر مهارکنندگی سرطانها و نیز درمان بیماریهایی نظیر ضعف بینایی، شب کوری و خشکی پوست اشاره شده است.